

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

(повна назва підрозділу)

КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНОЇ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор із науково-педагогічної роботи

 Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Кваліфікаційний іспит

QUALIFICATION EXAM

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
тип дисципліни	<u>нормативна</u>
мова викладання	<u>українська</u>

Миколаїв – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Кваліфікаційний іспит» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань А Освіта, спеціальності А6 Спеціальна освіта, освітньої програми Логопедія. Спеціальна психологія.

« 4 » березня 2025 р. 25 с.

Розробник: *Кисличенко Вікторія Анатоліївна*, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти.

Гарант ООП «Логопедія. Спеціальна психологія» *Кисличенко В.А.*, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Кваліфікаційний іспит» розглянуто на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
Протокол № 4 від « 5 » березня 2025 р.

Завідувач кафедри

Катерина Шапочка

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Кваліфікаційний іспит» розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського
Протокол № 3 від « 6 » березня 2025 р.

Голова

Людмила Хрящевська

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Кваліфікаційний іспит» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

Андрій Лабарткава

Робочу програму навчальної дисципліни «Кваліфікаційний іспит» затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол № 3 від « 26 » березня 2025 р.

Голова НМР НУК

Сергій Слободян

Вступ

Програма підсумкової атестації зі спеціальності 016 «Спеціальна освіта» розроблена відповідно до освітньої програми «Логопедія. Спеціальна психологія» та відповідає вимогам якісної підготовки фахівців спеціальної освіти.

У програмі відображено основні вимоги змісту підготовки випускників першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 016 «Спеціальна освіта» (ОП «Логопедія. Спеціальна психологія») факультету педагогіки та психології відповідно до навчального плану підготовки бакалаврів.

Шифр навчальної дисципліни за ОПП	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Кількість кредитів ЄКТС
016	Галузь знань 01 Освіта	3
	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Вид контролю екзамен
		Форма контролю: комбінована

Мета підсумкової атестації – перевірка рівня сформованості готовності студентів спеціальності 016 «Спеціальна освіта» до професійної діяльності.

На підсумкову атестацію виносяться система компетенцій, що визначена в ОП, що складає нормативну.

6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІНК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

	ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК-8. Здатність працювати в команді. ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії. ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК-11. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, раннього втручання, розвитку і корекції, навчання і виховання, реабілітації і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами. СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти. СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності. СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами. СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення. СК-6. Здатність реалізувати персоналізовані підходи у процесі надання послуг раннього втручання (відповідно до обраної спеціалізації). СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища. СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності. СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження. СК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами. СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації. СК-12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції. СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб. СК-14. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розвитку

	здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей. СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності. СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
	СК-17. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології. СК-18. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. СК-19. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків. СК-20. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел. СК-21. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій. СК-22. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження. СК-23. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. СК-24. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

Нормативні форми підсумкової атестації студентів встановлюються відповідно до чинних норм: підготовки фахівця за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта, освітня програма Логопедія. Спеціальна психологія – складанням кваліфікаційного екзамєну.

На кваліфікаційний екзамєн виносяться питання з дисциплін спеціальної (фахової) підготовки.

Вимоги до проведення

Підсумкова атестація – це процес встановлення відповідності рівня якості отриманої вищої освіти вимогам стандартів вищої освіти по закінченню навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта, освітня програма «Логопедія. Спеціальна психологія».

Підсумкова атестація випускників здійснюється за допомогою засобів контролю ступеня досягнення кінцевої мети освітньо-професійної підготовки випускників з дотриманням принципів формування і реалізації системи засобів державної діагностики якості знань.

Серед принципів реалізації системи державної діагностики якості знань фахівця за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта, освітня програма Логопедія. Спеціальна психологія є: уніфікація, комплексність, взаємозамінність та взаємодоповнюваність, актуальність, інформативність, дієвість, індивідуальність, диференційованість, об'єктивність, відкритість, єдність вимог, предметність, інноваційність, валідність і варіативність.

Підсумкова атестація проводиться на підставі оцінювання якості освоєння освітньої програми підготовки фахівців відповідно до Стандарту вищої освіти за першим

(бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта, ОП «Логопедія. Спеціальна психологія».

Підсумкова атестація передбачає використання методу комплексної діагностики: складання кваліфікаційного екзамену.

У процесі підсумкової атестації визначається рівень здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми у професійній діяльності, що передбачає застосування теорій і методів відповідних наук у практичних умовах.

Підсумкова атестація якості підготовки фахівця за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта, освітня програма «Логопедія. Спеціальна психологія» щодо встановлення фактичної відповідності рівня освітньої і професійної підготовки вимогам відповідного стандарту здійснюється екзаменаційною комісією (ЕК) Навчально-наукового педагогічного інституту імені В. О. Сухомлинського НУК.

Форми кваліфікаційного екзамену можуть бути: письмові, усні (з використанням засобів аудіо- або відео фіксації), інтерактивні (з використанням засобів інформаційних технологій) або їх поєднання.

Програма кваліфікаційного екзамену для випускників за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта, освітня програма «Логопедія. Спеціальна психологія» Навчально-наукового педагогічного інституту імені В. О. Сухомлинського НУК відтворює основні функціональні складові компетентнісної моделі фахівця спеціальної освіти, відповідає принципам валідності, наукової насиченості, інформативності, інноваційності, спрямована на забезпечення адекватного оцінювання рівня професійних знань, умінь і навичок випускників, ступеня сформованості їх професійної компетенції.

Оцінювання

Оцінка результатів складання комплексного екзамену здійснюється за 100-бальною системою контролю знань та національною шкалою і відображаються у відповідних відомостях і протоколах роботи екзаменаційної комісії (ЕК).

Оцінка виставляється у відповідно до наступних критеріїв:

А (відмінно) 90-100 балів	студент вільно володіє навчальним матеріалом, демонструє глибокі знання з різних розділів програми, логічно та послідовно викладає навчальний матеріал, демонструючи знання отримані як з основної, так і з додаткової літератури, уміє аргументувати свою думку, висловлює власне ставлення до проблем спеціальної освіти дітей із ТПМ, демонструє свою світоглядну позицію, проявляє творчий підхід під час виконання практичних завдань.
В (добре) 80-89 балів	студент володіє значним обсягом навчального матеріалу, що свідчить про оволодіння ним основною та частково додатковою літературою з курсу, викладає свої думки логічно та послідовно, проте допускає окремі несуттєві неточності, демонструє здатність до аналізу та узагальнення, вміє робити висновки, проте має певні труднощі з їх аргументуванням, а тому уникає висловлювання власної позиції, практичні завдання виконує переважно на продуктивно-репродуктивному рівні, демонструючи сформованість практичних умінь та навичок.

С (добре) 65-79 балів	студент володіє певним обсягом навчального матеріалу, що свідчить про знання ним переважно основної літератури з курсів, викладає свої думки логічно та послідовно, проте допускає окремі мало суттєві помилки та неточності, демонструє здатність до аналізу, однак не має достатніх умінь для самостійного узагальнення, має труднощі щодо формулювання висновків та їх аргументування, практичні завдання виконує на основі використання стандартних схем та шаблонів.
D (задовільно) 55-64 бали	студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні, демонструючи знання, отримані лише з основної літератури, допускає суттєві помилки, викладає матеріал непослідовно, демонструє часткові уміння аналізу навчального матеріалу, але має значні труднощі з його узагальненням та формулюванням висновків, не вміє їх аргументувати, не виявляє самостійності думки, власної позиції. Практичні завдання виконує репродуктивно, має труднощі з визначенням мети завдань.
E (задовільно) 50-54 балів	студент володіє навчальним матеріалом частково, допускає суттєві помилки, викладає матеріал непослідовно та нелогічно, не володіє навичками аналізу навчального матеріалу, не вміє його узагальнювати, робити висновків та аргументувати їх. Не висловлює власної думки. Практичні завдання виконує неточно, не вміє самостійно визначати мету завдань, самостійно добирати до них мовний чи дидактичний матеріал, має труднощі щодо використання засвоєних знань на практиці.
FX (Незадовільно) 35-49	студент володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно, викладає матеріал нелогічно та непослідовно практичні уміння та навички сформовані лише частково, практичні завдання виконує із суттєвими помилками, не відповідає на додаткові запитання.
F (Незадовільно) 1-34	студент не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати або відповідає не за змістом питань. Практичні уміння та навички не сформовані, практичні завдання не виконує або виконує неправильно.

Усі екзаменаційні завдання із кваліфікаційного екзамену є рівнозначними за їх внеском до загальної оцінки за іспит. Підсумкова оцінка кваліфікаційного екзамену є середньозваженою оцінок за кожен вид екзаменаційних завдань.

Рішення Екзаменаційної комісії про оцінку знань, виявлених при складанні іспитів, а також про присвоєння студентам кваліфікації та видання випускникам дипломів (загального зразка чи з відзнакою) приймається на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь у її засіданні. За однакової кількості голосів голос Голови ЕК є вирішальним.

Примітка: Оцінки кваліфікаційного екзамену виставляє кожен член комісії. За теоретичну і практичну частину екзамену виставляється одна оцінка. Повторне складання (перескладання) іспиту з метою підвищення оцінки не дозволяється.

Якщо відповідь студента на кваліфікаційному екзамені не відповідає вимогам рівня атестації, Екзаменаційна комісія приймає рішення про те, що студент не пройшов атестацію і у протоколі засідання Екзаменаційної комісії йому проставляється оцінка «незадовільно» (0-34 балів). У випадку, якщо студент не з'явився на засідання Екзаменаційної комісії для складання іспитів, то в протоколі зазначається, що він є не атестованим у зв'язку з неявкою на засідання.

Студент, який отримав незадовільну оцінку при складанні комплексного екзамену (на випускному курсі), відраховується з університету. Йому видається довідка встановленого зразка.

Студенти, які не склали комплексного екзамену, мають право на повторну з наступного навчального року атестацію протягом трьох років після відрахування із ЗВО

у період роботи, згідно затвердженого графіку Екзаменаційної комісії з відповідного напрямку, спеціальності. Повторно складаються тільки ті екзамени, з яких була отримана незадовільна оцінка.

**Орієнтовний перелік запитань
до підсумкової атестації (ПА01) студентів
спеціальності 016 «Спеціальна освіта»
I (бакалаврського) рівня вищої освіти
ОП: Логопедія. Спеціальна психологія**

1. Види та структура занять з формування елементарних математичних уявлень.
2. Види та структура занять із ознайомлення з природним та суспільним довкіллям дітей із ТПМ.
3. Виховання дітей із ТПМ в сім'ї. Форми роботи із сім'єю.
4. Диференційований та індивідуальний підхід у спеціальній педагогіці.
5. Екологічне виховання дітей з порушеннями мовлення
6. Естетичне виховання дітей з порушеннями мовлення.
7. Етапи, методичні прийоми навчання складанню та розв'язуванню арифметичних задач дітей дошкільного віку із ТПМ.
8. Завдання та зміст роботи з вивчення правопису в школі для дітей із порушеннями мовлення.
9. Загальні та спеціальні принципи навчання і виховання дітей із порушеннями мовлення.
10. Заняття як основна форма навчання та виховання дошкільників із ПМР.
11. Засоби корекційно-виховного навчання дітей із порушеннями психофізичного розвитку.
12. Засоби розвитку математичного мислення дітей із ПМР.
13. Зв'язок спеціальної педагогіки з іншими науками.
14. Зміст і методика ознайомлення дошкільників із ТПМ з об'єктами і явищами неживої природи.
15. Зміст ознайомлення дошкільників із ТПМ з предметним світом, особливості методики.
16. Зміст та методика роботи над звуками під час навчання грамоти дітей із ТПМ.
17. Зміст та основні розділи з навчання рідної мови у спеціальній школі для дітей із порушеннями мовлення
18. Зміст, завдання та напрямки підготовки дошкільників із ТПМ до шкільного навчання
19. Зміст, планування навчального матеріалу на заняттях із фізкультури та методика проведення.
20. Історія становлення спеціальної педагогіки як науки.
21. Класифікації форм виховання. Форми виховання дітей із порушеннями психофізичного розвитку.
22. Корекційна спрямованість трудового виховання в спеціальному навчальному закладі для дітей із ПМР.
23. Мета та завдання фізичного виховання у системі корекційно-виховної роботи.
24. Мета, завдання, методи спеціальної педагогіки як науки.
25. Методи та засоби виховання дітей з порушеннями мовленнєвої діяльності.
26. Методика ознайомлення дітей молодшого шкільного віку із ТПМ із новою буквою на уроці письма в букварний період.
27. Методика ознайомлення дошкільників із ТПМ з тваринним і рослинним світом.
28. Методика підготовки та проведення виховного заходу «Перше знайомство з дітьми з ООП».
29. Методика проведення бесіди з дітьми з ТПМ.
30. Методика роботи над словозміною з дітьми із ТПМ.

31. Методика роботи над словотворенням на уроках з дітьми молодшого шкільного віку із ТПМ.
32. Методика формування навичок звуко-буквеного та складового аналізу та синтезу у дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення
33. Методика формування навичок орієнтування в просторі у дітей дошкільного віку із ТПМ.
34. Методика формування уявлень про величину і форму предметів у дітей дошкільного віку із ТПМ.
35. Методика формування уявлень про природниче довкілля у дошкільників із ТПМ.
36. Методика формування уявлень про час у дітей дошкільного віку із ТПМ.
37. Мовленнєва готовність до школи дітей із ПМР.
38. Моральне виховання дітей із порушеннями психорфізичного розвитку.
39. Організація розвивального середовища як обов'язкова умова формування елементарних математичних уявлень у дітей із порушеннями психофізичного розвитку.
40. Основні напрямки корекційно-виховної роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.
41. Основні організаційні форми ознайомлення дошкільників із ТПМ з природою.
42. Особистісні якості педагога спеціальної освіти. Компетентнісна підготовка.
43. Особистість педагога спеціальної освіти у системі виховної роботи сучасних освітньо-виховних установ для дітей із порушеннями психофізичного розвитку.
44. Особливості організації корекційно-виховної роботи в групах для дітей із ЗНМ.
45. Особливості організації та проведення фізкультурних занять у закладі дошкільного освіти.
46. Особливості педагогічного спілкування з дітьми з порушеннями мовленнєвої діяльності. Методичні прийоми та засоби.
47. Особливості розвитку рухових функцій і психомоторики у дітей із наслідками органічного ураження ЦНС.
48. Охарактеризуйте розвиток ігрової діяльності дошкільників із порушенням психофізичного розвитку.
49. Патріотичне виховання дітей з порушенням мовленнєвого розвитку.
50. Практичні методи трудового навчання дітей молодшого шкільного віку з ООП. Характеристика методів.
51. Предмет та завдання спеціальної педагогіки.
52. Принципи виховання дітей із ООП.
53. Психолого-педагогічна характеристика дошкільника із ТПМ.
54. Психолого-педагогічні вимоги до підготовки та проведення виховних заходів з дітьми з ООП.
55. Розвивальне середовище в спеціальних освітніх закладах для дітей з ПМР.
56. Розумове виховання дітей з порушеннями мовлення.
57. Специфічні методи і прийоми формування загальнотрудових умінь і навичок дітей із порушеннями психофізичного розвитку.
58. Спеціальна методика навчання діалогічного мовлення дітей дошкільного віку з ТПМ.
59. Спеціальна методика навчання переказу дітей із ТПМ.
60. Спеціальна методика навчання розповідання за серією сюжетних картин.
61. Спеціальна методика навчання розповідання за сюжетною картиною.
62. Спеціальна методика навчання складання розповіді з власного досвіду дітей із ТПМ.

63. Спеціальна методика розвитку, формування, збагачення, розширення лексичного запасу у дітей із ТПМ.
64. Спеціальна педагогіка та спеціальна освіта. Витоки, зміст, перспективи розвитку.
65. Спеціальна педагогіка як галузь педагогіки, її основні поняття та терміни.
66. Стан спеціальної педагогіки в Україні. Мережа закладів для дітей із порушеннями психофізичного розвитку.
67. Типи та структура уроків навчання рідної мови для дітей із ТПМ.
68. Типи та структура уроків математики з молодшими школярами з ТПМ.
69. Трудове виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку.
70. Форми навчання. Класифікації форм навчання в спеціальній педагогіці.
71. Характеристика виховних технологій роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.
72. Цілі та завдання виховної роботи у закладах для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

Орієнтовний перелік практичних завдань до кваліфікаційного екзамену

1. Визначити мету виховної години в 3 класі школи для дітей із ТПМ на тему „Поведінка у транспорті”.
2. Визначити мету заняття з ознайомлення з навколишнім в старшій групі для дітей із ЗНМ на тему „Зимові розваги дітей”.
3. Ділова гра. Навести приклад ділової гри.
4. Навести приклад дидактичної гри з розвитку зорового контролю у дітей із ТПМ.
5. Навести приклад дидактичної гри з розвитку логічного мислення дітей із ТПМ.
6. Навести приклад дидактичної гри з розвитку діалогічного мовлення дітей із ТПМ.
7. Навести приклад дидактичної гри з розвитку зорової пам'яті дітей із ТПМ.
8. Навести приклад дидактичної гри з розвитку уваги дітей із ТПМ.
9. Навести приклад сюжетно-рольової гри дітей із ТПМ.
10. Розробити комплекс вправ ранкової гімнастики.
11. Розробити орієнтовний календарний план роботи вихователя ЗДО чи школи-інтернату для дітей з ТПМ.
12. Розробити орієнтовний перспективний план роботи вихователя ЗДО чи школи-інтернату для дітей з ТПМ.
13. Розробити фрагмент заняття (виховного заходу), у якому реалізується метод демонстрації.
14. Розробити фрагмент заняття (виховного заходу), у якому реалізується метод ілюстрації.
15. Розробити фрагмент заняття (виховного заходу), у якому реалізується метод опису.
16. Розробити фрагмент заняття (виховного заходу), у якому реалізується метод бесіди.
17. Розробити фрагмент заняття (виховного заходу), у якому реалізується метод вправи.
18. Розробити фрагмент заняття (виховного заходу), у якому реалізується метод розповіді.
19. Представити опис рухливої гри.
20. Фізкультхвилинка, як елемент заняття (виховного заходу).

Питання:

1. Адаптовані та модифіковані навчальні програми.
2. Види та структура занять із ознайомлення з природничим та суспільним довкіллям дітей із ТПМ.
3. Виховання дітей із ТПМ в сім'ї. Форми роботи із сім'єю.
4. Галузі спеціальної педагогіки.
5. Диференційований та індивідуальний підхід у спеціальній педагогіці.
6. Екологічне виховання дітей з порушеннями мовлення.
7. Естетичне виховання дітей із порушеннями мовлення засобами образотворчого мистецтва.
8. Етапи, методичні прийоми навчання складанню та розв'язуванню арифметичних задач дітей дошкільного віку із ТПМ.
9. Завдання та зміст роботи з вивчення правопису в школі для дітей із порушеннями мовлення.
10. Загальні та спеціальні принципи навчання і виховання дітей із порушеннями мовлення.
11. Заняття як основна форма навчання та виховання дошкільників із ПМР.
12. Засоби корекційно-виховного навчання.
13. Засоби розвитку математичного мислення дітей з ПМР.
14. Зв'язок спеціальної педагогіки з іншими науками.
15. Зміст і методика ознайомлення дошкільників із ТПМ з об'єктами і явищами неживої природи.
16. Зміст ознайомлення дошкільників із ТПМ з предметним світом. Методика роботи.
17. Зміст та методика роботи над звуками під час навчання грамоти дітей із ТПМ.
18. Зміст, завдання та напрямки підготовки дошкільників із ТПМ до шкільного навчання
19. Зміст, планування навчального матеріалу на заняттях з фізкультури. Методика проведення.
20. Інклюзивно-ресурсні центри, напрями і особливості їх діяльності.
21. Загальне недорозвинення мовлення. Методика корекційно-педагогічної роботи при ЗНМ.
22. Історія становлення спеціальної педагогіки як науки.

23. Класифікації форм виховання. Форми виховання дітей з порушеннями мовленнєвої діяльності.
24. Класифікація порушень зорової функції та причини їхнього виникнення.
25. Консультативно-діагностична робота і її роль у попередженні та корекції відхилень у розвитку і поведінці дитини.
26. Корекційна спрямованість трудового виховання в спеціальному навчальному закладі для дітей з ПМ.
27. Мета та завдання фізичного виховання у системі корекційно-виховної роботи.
28. Мета, завдання, методи спеціальної педагогіки як науки.
29. Методи та засоби виховання дітей з порушеннями мовленнєвої діяльності.
30. Методика ознайомлення дошкільнят з ТПМ з тваринним і рослинним світом.
31. Методика ознайомлення із новою буквою дітей із ТПМ на уроці письма в букварний період.
32. Методика підготовки та проведення виховного заходу «Перше знайомство з дітьми».
33. Методика проведення бесіди з дітьми з порушеннями мовлення.
34. Методика роботи над словозміною з дітьми із ТПМ.
35. Методика роботи над словотворенням на уроках грамоти з молодшими школярами із ТПМ.
36. Методика формування навичок звуко-буквеного аналізу та синтезу у дітей із загальним недорозвитком мовлення
37. Методика формування навичок орієнтування в просторі у дітей дошкільного віку із ТПМ.
38. Методика формування уявлень про величину і форму предметів у дітей дошкільного віку із ТПМ.
39. Методика формування уявлень про природниче довкілля у дошкільників із ТПМ.
40. Методика формування уявлень про систему вимірювання у дітей дошкільного віку із ТПМ
41. Методика формування уявлень про час у дітей дошкільного віку із ТПМ.
42. Місце і роль сім'ї у здійсненні корекційно-виховної роботи.
43. Мовленнєва готовність дітей із ПМР до школи.
44. Моральне виховання дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку.

45. Навчання і виховання дітей із порушеннями інтелекту у спеціальних закладах.
46. Організація корекційно-виховної роботи з дітьми, що мають порушення емоційно-вольової сфери.
47. Організація розвивального середовища як обов'язкова умова формування елементарних математичних уявлень у дітей з порушеннями психофізичного розвитку.
48. Основні закономірності та вікові етапи розвитку мовлення дітей, їх характеристика.
49. Основні напрямки корекційно-виховної роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.
50. Основні форми ознайомлення дошкільників із ТПМ з природою.
51. Особистісні якості педагога спеціальної освіти. Компетентнісна підготовка.
52. Особистість педагога спеціальної освіти у системі виховної роботи сучасних освітньо-виховних установ для дітей з порушеннями психофізичного розвитку.
53. Особливості організації корекційно-виховної роботи в групах для дітей із ЗНМ.
54. Особливості організації та проведення фізичних занять у дошкільному закладі освіти.
55. Особливості педагогічного спілкування з дітьми з порушеннями мовленнєвої діяльності. Методичні прийоми та засоби.
56. Особливості розвитку рухових функцій і психомоторики у дітей з наслідками органічного ураження ЦНС.
57. Характеристика темпа мовлення і його порушень у дітей.
58. Патріотичне виховання дітей з порушенням мовленнєвого розвитку.
59. Практичні методи трудового навчання. Характеристика методів.
60. Предмет та завдання спеціальної педагогіки.
61. Принципи виховання дітей із ТПМ.
62. Профілактика та корекція порушень зору у дітей.
63. Психолого-педагогічна характеристика дітей із ЗПР.
64. Психолого-педагогічна характеристика дітей із порушеннями мовлення.
65. Дизартрія. Форми дизартрії. Особливості обстеження.
66. Психолого-педагогічні вимоги до підготовки та проведення виховних заходів з дітьми з порушеннями мовлення.

67. Ранній дитячий аутизм. Ступені РДА.
68. Розвивальне середовище в спеціальних освітніх закладах для дітей з ПМР.
69. Розумове виховання дітей з порушеннями мовлення.
70. Спеціальна методика навчання діалогічного мовлення дітей дошкільного віку з ТПМ.
71. Спеціальна методика навчання переказу дітей із ТПМ.
72. Спеціальна методика навчання розповідання за серією сюжетних картин.
73. Спеціальна методика навчання розповідання за сюжетною картиною.
74. Спеціальна методика навчання складання розповіді з власного досвіду дітей з ТПМ.
75. Спеціальна методика формування, розвитку, збагачення, розширення лексичного запасу слів у дітей із ТПМ.
76. Дислалія. Різновиди: стигматизм, ротацізм, ламбдацизм, капацізм, ротацізм, дефекти дзвінкості, твердості і м'якості звуків.
77. Спеціальні методи і прийоми формування загальнотрудових умінь і навичок дітей з порушеннями психофізичного розвитку.
78. Стан спеціальної педагогіки в Україні. Мережа закладів для дітей з порушеннями психофізичного розвитку.
79. Сутність та класифікація порушень психофізичного розвитку.
80. Суть порушень опорно-рухової системи, їх форми та причини виникнення.
81. Сучасна вітчизняна система освітньо-корекційних послуг.
82. Типи сімейного виховання та їх вплив на формування девіацій у дітей.
83. Типи та структура уроків вимови для дітей із ТПМ.
84. Трудове виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку.
85. Форми навчання. Класифікації форм навчання в спеціальній педагогіці.
86. Класифікація. Характеристика основних видів порушень мовлення. Психологічні особливості дітей з порушеннями мовлення.
87. Характеристика розвитку ігрової діяльності дошкільників із порушеннями психофізичного розвитку.
88. Цілі та завдання виховної роботи у закладах для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.
89. Методика логопедичного обстеження мовлення дітей

90. Причини мовленнєвих порушень

**Орієнтовні тести і тестові завдання.
Спеціальна педагогіка з основами спеціальної дидактики**

Знайдіть правильну відповідь на запитання та позначте її.

1. До якого з термінів належить визначення? Це спеціально організований і скерований процес, який сприяє розвитку особистості в цілому через систему різноманітних навчально-виховних, культурних і суспільних закладів, та через сім'ю.

- a. навчання
- b. виховання
- c. освіта

2. До якого з термінів належить визначення? Це природний процес руху, зміни, перехід від старого до нового якісного стану.

- a. розвиток
- b. навчання
- c. формування

3. Визначення поняття терміну “навчання”?

- a. спеціально організовані зміни у розвитку особистості або окремих її якостей.
- b. спеціально організований процес взаємодії педагога і учня, спрямований на оволодіння сумою знань, умінь, навичок, дій тощо.
- c. спеціально організований процес, який сприяє розвитку особистості в цілому через систему різноманітних навчально-виховних, культурних і суспільних закладів, та через сім'ю.

4. До якого з термінів належить визначення? Це процес і результат активного засвоєння індивідом соціального досвіду.

- a. соціалізація
- b. освіта
- c. інтеграція

5. Визначення поняття терміну “корекція”?

- a. складний і багаторівневий процес, який включає відновлення і заміщення втрачених або порушених функцій.
- b. процес об'єднання або входження особистості у дитяче товариство, в цілому в оточуючий світ предметів, людей стосунків.
- c. система психолого-педагогічних та лікувальних заходів, спрямованих на подолання або зменшення недоліків психофізичного розвитку та відхилень у поведінці дітей.

6. Хто є суб'єктом спеціальної дошкільної педагогіки?

- a. дитина з порушеннями мовлення,
- b. дитина дошкільного віку з порушеннями мовлення,
- c. особа з порушеннями мовлення.

7. Яку науку не відносять до системи педагогічних наук?

- a. логопедію
- b. методику навчання мови
- c. вікову психологію

8. Яке із завдань не стоїть перед спеціальною дошкільною педагогікою?

- a. діагностика мовленнєвих порушень у дитини

- b. діагностика психофізичного розвитку дитини
- c. діагностика динаміки загального розвитку дитини

9. У чому полягає реальна мета виховання дитини з порушеннями мовлення?

- a. у вихованні всебічно і гармонійно розвинутої особистості
- b. у соціальній адаптації та інтеграції дитини у середовище дітей, які нормально розвиваються
- c. у корекції мовленнєвих порушень

10. У яких типах дошкільних закладів працює вчитель-логопед тільки з однією визначеною групою?

- a. у ЗДО компенсуючого типу для дітей з ТВМ
- b. у ЗДО ясла-садок
- c. у ЗДО школа - дитячий садок

11. Хто з перерахованих спеціалістів не входить до складу ІРЦ?

- a. завідувач дошкільним закладом
- b. вихователь
- c. логопед

12. Який з перерахованих документів не потрібно представляти на розгляд медико-психологічної комісії?

- a. психолого-педагогічну характеристику на дитину
- b. довідку від психіатра
- c. довідку з місця роботи батьків

13. Які завдання не вирішує ІРЦ?

- a. наскільки тяжкий розлад мовлення у дитини
- b. що спричинило порушення мовлення у дитини
- c. чи буде дитина забезпечуватися дієтичним харчуванням

14. Якого з принципів дотримуються фахівці при комплектуванні груп?

- a. диференційованого навчання і виховання
- b. систематичності і послідовності
- c. виховуючого навчання

15. Які з принципів виховання і навчання дітей з порушеннями мовлення відносять до спеціальних?

- a. ранньої педагогічної допомоги
- b. індивідуалізації навчання
- c. доступності

16. За допомогою яких методів діти засвоюють нові знання, набувають навички та уміння на практиці?

- a. практичні
- b. наочні
- c. словесні

17. Які із запропонованих методів відносяться до наочних?

- a. вправа
- b. спостереження
- c. читання художньої літератури

18. Які із запропонованих методів відносяться до словесних?
- експеримент
 - розглядання малюнків
 - розповідь
19. Який із запропонованих прийомів не відносяться до ігрових?
- опосередковане спілкування через іграшку
 - відгадування загадок
 - ілюстрація
20. Який із запропонованих словесних прийомів є специфічним для навчання дітей з порушеннями мовлення?
- коментування дій
 - пояснення
 - питання до дітей
21. Для якого виду занять дітей зазвичай поділяють навпіл?
- групового
 - індивідуального
 - фронтального
22. Яка з форм організації навчання у дошкільному закладі вважається основною?
- заняття
 - дидактична гра
 - екскурсія
23. Які заняття за програмою не проводяться у дошкільному закладі?
- з образотворчої діяльності
 - з ознайомлення з навколишнім середовищем
 - з хореографії
24. З якою категорією дітей у спеціальному дошкільному закладі логопед проводить фронтальні заняття?
- заїкання
 - ЗНМ
 - ФФНМ
25. З якою категорією дітей у спеціальному дошкільному закладі логопед не проводить заняття з образотворчої діяльності?
- заїкання
 - ЗНМ
 - ФФНМ
26. Які заняття у спеціальному дошкільному закладі не проводить логопед?
- з праці
 - з формування елементарних математичних уявлень
 - з грамоти
27. Як називається документ, у якому відображений зміст педагогічної роботи з дітьми?
- програма

- b. закон про дошкільну освіту
- c. довідник дошкільного працівника

28. Що зазвичай не враховує зміст виховання дітей-логопатів?

- a. структуру ведучого порушення
- b. індивідуальні особливості дитини
- c. умови виховання дитини

29. Який з принципів не враховуються при побудові навчально-корекційної програми?

- a. доступність
- b. тематичність
- c. різноманітність

30. Який з розділів не передбачений у загальноосвітній програмі?

- a. корекційно-логопедична робота
- b. мовленнєве спілкування
- c. фізичне виховання

31. До якого з термінів належить визначення? Це спеціально організований і скерований процес, який сприяє розвитку особистості в цілому через систему різноманітних навчально-виховних, культурних і суспільних закладів, та через сім'ю.

- a. навчання
- b. виховання
- c. освіта

32. До якого з термінів належить визначення? Це природний процес руху, зміни, перехід від старого до нового якісного стану.

- a. розвиток
- b. навчання
- c. формування

33. Визначення поняття терміну “навчання”?

a. спеціально організовані зміни у розвитку особистості або окремих її якостей.
b. спеціально організований процес взаємодії педагога і учня, спрямований на оволодіння сумою знань, умінь, навичок, дій тощо.

c. спеціально організований процес, який сприяє розвитку особистості в цілому через систему різноманітних навчально-виховних, культурних і суспільних закладів, та через сім'ю.

34. До якого з термінів належить визначення? Це процес і результат активного засвоєння індивідом соціального досвіду.

- a. соціалізація
- b. освіта
- c. інтеграція

35. Визначення поняття терміну “корекція”?

a. складний і багаторівневий процес, який включає відновлення і заміщення втрачених або порушених функцій.

b. процес об'єднання або входження особистості у дитяче товариство, в цілому в оточуючий світ предметів, людей стосунків.

с. система психолого-педагогічних та лікувальних заходів, спрямованих на подолання або зменшення недоліків психофізичного розвитку та відхилень у поведінці дітей.

36. Хто є суб'єктом спеціальної дошкільної педагогіки?

- а. дитина з порушеннями мовлення,
- б. дитина дошкільного віку з порушеннями мовлення,
- с. особа з порушеннями мовлення.

37. Яку науку не відносять до системи педагогічних наук?

- а. логопедію
- б. методику навчання мови
- с. вікову психологію

38. Яке із завдань не стоїть перед спеціальною дошкільною педагогікою?

- а. діагностика мовленнєвих порушень у дитини
- б. діагностика психофізичного розвитку дитини
- с. діагностика динаміки загального розвитку дитини

39. У чому полягає реальна мета виховання дитини з порушеннями мовлення?

- а. у вихованні всебічно і гармонійно розвинутої особистості
- б. у соціальній адаптації та інтеграції дитини у середовище дітей, які нормально розвиваються
- с. у корекції мовленнєвих порушень

40. У яких типах дошкільних закладів працює вчитель-логопед тільки з однією визначеною групою?

- а. у ЗДО компенсуючого типу для дітей з ТВМ
- б. у ЗДО ясла-садок
- с. у ЗДО школа - дитячий садок

41. Хто з перерахованих спеціалістів не входить до складу ІРЦ?

- а. завідувач дошкільним закладом
- б. вихователь
- с. логопед

42. Який з перерахованих документів не потрібно представляти на розгляд ІРЦ?

- а. психолого-педагогічну характеристику на дитину
- б. довідку від психіатра
- с. довідку з місця роботи батьків

43. Які завдання не вирішує ІРЦ?

- а. наскільки тяжкий розлад мовлення у дитини
- б. що спричинило порушення мовлення у дитини
- с. чи буде дитина забезпечуватися дієтичним харчуванням

44. Якого з принципів дотримуються члени ІРЦ при комплектуванні груп?

- а. диференційованого навчання і виховання
- б. систематичності і послідовності
- с. виховуючого навчання

45. Які з принципів виховання і навчання дітей з порушеннями мовлення відносять до спеціальних?

- a. ранньої педагогічної допомоги
- b. індивідуалізації навчання
- c. доступності

46. За допомогою яких методів діти засвоюють нові знання, набувають навички та уміння на практиці?

- a. практичні
- b. наочні
- c. словесні

47. Які із запропонованих методів відносяться до наочних?

- a. вправа
- b. спостереження
- c. читання художньої літератури

48. Які із запропонованих методів відносяться до словесних?

- a. експеримент
- b. розглядання малюнків
- c. розповідь

49. Який із запропонованих прийомів не відносяться до ігрових?

- a. опосередковане спілкування через іграшку
- b. відгадування загадок
- c. ілюстрація

50. Який із запропонованих словесних прийомів є специфічним для навчання дітей з порушеннями мовлення?

- a. коментування дій
- b. пояснення
- c. питання до дітей

51. Для якого виду занять дітей зазвичай поділяють навпіл?

- a. групового
- b. індивідуального
- c. фронтального

52. Яка з форм організації навчання у дошкільному закладі вважається основною?

- a. заняття
- b. дидактична гра
- c. екскурсія

53. Які заняття за програмою не проводяться у дошкільному закладі?

- a. з образотворчої діяльності
- b. з ознайомлення з навколишнім середовищем
- c. з хореографії

54. З якою категорією дітей у спеціальному дошкільному закладі логопед проводить фронтальні заняття?

- a. заїкання
- b. ЗНМ

с. ФФНМ

55. З якою категорією дітей у спеціальному дошкільному закладі логопед не проводить заняття з образотворчої діяльності?

- а. заїкання
- б. ЗНМ
- с. ФФНМ

56. Які заняття у спеціальному дошкільному закладі не проводить логопед?

- а. з праці
- б. з формування елементарних математичних уявлень
- с. з грамоти

57. Як називається документ, у якому відображений зміст педагогічної роботи з дітьми?

- а. програма
- б. закон про дошкільну освіту
- с. довідник дошкільного працівника

58. Що зазвичай не враховує зміст виховання дітей-логопатів?

- а. структуру ведучого порушення
- б. індивідуальні особливості дитини
- с. умови виховання дитини

59. Який з принципів не враховуються при побудові навчально-корекційної програми?

- а. доступність
- б. тематичність
- с. різноманітність

60. Який з розділів не передбачений у загальноосвітній програмі?

- а. корекційно-логопедична робота
- б. мовленнєве спілкування
- с. фізичне виховання

61. Якому поняттю відповідає дане визначення: «система ... заходів, спрямованих на формування всебічно і гармонійно розвиненої особистості»

- а. а) процес виховання
- б. б) процес навчання
- с. в) процес розвитку

62. Існує така кількість закономірностей процесу виховання:

- а. 5
- б. 6
- с. 7

63. До спеціальних принципів виховання належать:

- а. пр. діяльнісного підходу,
- б. пр. врахування вікових та індивідуальних особливостей,
- с. пр. цілісного підходу до виховання,
- д. пр. диференційованого та індивідуального підходу,

е. пр. необхідності спеціального педагогічного керівництва.

64. Які загальноосвітні програми навчання та виховання Діти з порушеннями мовлення в ЗДО опановують такі програми?

- а. загальноосвітні,
- б. спеціальні,
- с. паралельно дві програми

65. Якому поняттю відповідає визначення: спосіб взаємодії педагогів, вихованців, сім'ї та інших суб'єктів виховання, внаслідок якої відбувається певні зміни в розвитку якостей дитини, його переконань, почуттів, навичок, поведінки та ін.:

- а. метод виховання,
- б. прийом виховання,
- с. засіб виховання.

67. До прийомів реалізації методів виховання належать:

- а. навіювання,
- б. бесіда,
- с. переконання,
- д. розповідь.

68. Основною формою виховання дітей з ПМР є

- а. гра
- б. урок
- с. заняття

69. Назвіть напрямок сучасного виховання, що визначається, як «виховна діяльність, спрямована на формування у вихованця доброго відношення до батьківщини та представників спільних культур»

- а. громадянське
- б. патріотичне
- с. правове

70. Назвіть напрямок сучасного виховання, що визначається, як «виховна діяльність, спрямована на прищеплення вихованцю елементарних правових знань та навичок поведінки...»

- а. громадянське
- б. патріотичне
- с. правове

71. До спеціальних принципів виховання належать:

- а. пр. діяльнісного підходу,
- б. пр. врахування вікових та індивідуальних особливостей,
- с. пр. цілісного підходу до виховання,
- д. пр. диференційованого та індивідуального підходу,
- е. пр. необхідності спеціального педагогічного керівництва.

72. Основною формою виховання дітей з ПМР є

- а. гра
- б. урок
- с. заняття

73. Якому поняттю відповідає дане визначення: «система ... заходів, спрямованих на формування всебічно і гармонійно розвиненої особистості»

- a. процес виховання
- b. процес навчання
- c. процес розвитку

74. На другому етапі виховного процесу вихователь:

- a. формує ідеал особистості (колективу), планується виховувати;
- b. визначає індивідуальні особливості вихованця (колективу);
- c. планування виховної роботи;
- d. спонукання до самовиховання.

75. Якому поняттю відповідає визначення: спосіб взаємодії педагогів, вихованців, сім'ї та інших суб'єктів виховання, внаслідок якої відбувається певні зміни в розвитку якостей дитини, його переконань, почуттів, навичок, поведінки та ін.:

- a. метод виховання,
- b. прийом виховання,
- c. засіб виховання

76. Назвіть напрямок сучасного виховання, що визначається, як «виховна діяльність, спрямована на формування у вихованця інтегрованої якості особистості, що дає можливість відчувати себе морально, соціально, політично і юридично дієздатною та захищеною»

- a. громадянське
- b. патріотичне
- c. правове

77. Якому поняттю відповідає дане визначення: «система ... заходів, спрямованих на формування всебічно і гармонійно розвиненої особистості»

- a. процес виховання
- b. процес навчання
- c. процес розвитку

78. Які загальноосвітні програми навчання та виховання Діти з порушеннями мовлення в ЗДО опановують такі програми?

- a. загальноосвітні,
- b. спеціальні,
- c. паралельно дві програми

79. Якому поняттю відповідає визначення: спосіб взаємодії педагогів, вихованців, сім'ї та інших суб'єктів виховання, внаслідок якої відбувається певні зміни в розвитку якостей дитини, його переконань, почуттів, навичок, поведінки та ін.:

- a. метод виховання,
- b. прийом виховання,
- c. засіб виховання.

80. До спеціальних принципів виховання належать:

- a. пр. діяльнісного підходу,
- b. пр. врахування вікових та індивідуальних особливостей,
- c. пр. цілісного підходу до виховання,
- d. пр. диференційованого та індивідуального підходу,
- e. пр. необхідності спеціального педагогічного керівництва.

81. Основною формою виховання дітей з ПМР є

- a. гра
- b. урок
- c. заняття

82. Дайте визначення:

Система виховних заходів, спрямованих на формування особистості визначається як:

- a. процес виховання
- b. процес самовиховання
- c. процес сімейного виховання

83. До особливостей виховного процесу можна віднести:

- a. циклічність
- b. цілеспрямованість
- c. багатофакторність
- d. безперервність
- e. концентричність

84. До суб'єктивних чинників впливу на виховний процес можна віднести:

- a. виховну діяльність позашкільних установ та діяльність церкви.
- b. особливості розбудови України взагалі та системи закладів освіти зокрема
- c. соціально-педагогічну діяльність сім'ї та громадських організацій
- d. вплив природного середовища.

85. Виховний процес можна спостерігати чи організувати на таких рівнях:

- a. соціетарний
- b. інтраперсональний
- c. інституціональний
- d. світовий
- e. соціальний

86. На якому етапі виховного процесу вивчають індивідуальні особливості вихованця (або колективу), визначають, які риси не сформовано, а які перебувають у стадії зародження.

- a. на першому
- b. на другому
- c. на третьому
- d. на четвертому

87. Схильність людини до відносно усталених способів дій визначається як:

- a. економічна функція
- b. репродуктивна функція
- c. реактивна функція

88. Назвіть функцію, що забезпечує статус сім'ї як повноправної виробничо-господарської одиниці та є необхідною умовою добробуту, фізичного, морального й духовного розвитку усіх її членів:

- a. звичка
- b. навичка

89. Основною формою колективної роботи з батьками є:

- a. педагогічні консультації
- b. класні та загальні батьківські збори
- c. відвідування учителем сім'ї учня

90. Проблеми суспільного виховання вивчає:

- a. спеціальна педагогіка
- b. загальна педагогіка
- c. соціальна педагогіка

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

91. Алієва І. А. Профілактика та корекція фонетико-фонематичного недорозвинення мовлення в учнів допоміжної школи. Таврійський вісник освіти. 2015. № 3 (51). С. 137–145. URL: file:///C:/Users/ОКСАНА/Downloads/Tvo_2015_3_26.pdf (дата звернення: 10.08.2018).
92. Аналіз стану роботи з мовленнєвого виховання дошкільників. Інтерактивні технології розвитку мовлення. Комунальний заклад Навчально-виховне об'єднання № 33 «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів, дошкільний навчальний заклад Кіровоградської міської ради Кіровоградської області: веб-сайт. URL: <http://33school.org.ua/nvddnz/352-2014-01-15-07-28-25> (дата звернення: 03.07.2018).
93. Берегова М.І. Підготовка майбутнього корекційного педагога до роботи в інклюзивному середовищі: формування професійних компетенцій. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Педагогічні науки: зб. наук. праць / за ред. проф. Тетяни Степанової. № 3(62), вересень 2018. Т. 2. Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2018. С. 14-18.
94. Берегова М.І. Рівні сформованості гностично-технологічної компетентності майбутніх спеціальних педагогів до роботи в умовах інклюзивного навчального закладу. Science Rise: Pedagogical education. 2019. № 1 (28). Р. 9 – 12.
95. Боряк О. В. Результати впровадження цілісної системи формування та корекції мовленнєвої діяльності розумово відсталих дітей молодшого шкільного віку. Інноваційна педагогіка: науковий журнал, 2018. Випуск 7, Том 1. С. 130–134.
96. Боряк О. В. Специфіка формування семіотичної підсистеми мови при дизонтогенезі розвитку (розумовій відсталості). Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки). 2015. Вип. V. В 2-х т., том I. С. 36–47.
97. Гаврилов О. В. Статистичні дані про організацію освітнього простору для дітей з особливими потребами в системі дошкільних та шкільних закладів - Актуальні питання корекційної освіти, 2017.
98. Гаврилов О. В. Особливі діти в закладі і соціальному середовищі. – Кам'янець-Подільський, Аксіома, 2012. – 322 с
99. Гаврилова Н. С. Класифікація порушень артикуляційної моторики. Актуальні питання корекційної освіти. 2016. Випуск № 7. URL: <http://aqce.com.ua/download/publications/44/41.pdf> (дата звернення: 07.08.2018).
100. Голуб Н. М. Використання наочності в логокорекційній роботі з молодшими школярами із ЗНМ та порушеннями писемного мовлення. Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови. 2015. Вип. 10. С. 32–39.
101. Данілавичюте Е. Методика подолання фонемографічних відхилень у молодших школярів з ДЦП. Теорія та практика сучасної логопедії. 2014. Вип. 1. 168 с
102. Іванова Т. М. Шавліс Н. А. Методичні рекомендації до здійснення перевірки рівня знань з курсу «Спеціальна психологія та психолого-педагогічна діагностика дітей з ТПМ» студентів спеціальності «Корекційна освіта» Миколаїв : СПД Румянцева Г.В., 2015. – 52 с.
103. Іщенко Л.В. Педагогічні технології супроводження процесу формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку : навчальний посібник [для студентів спеціальності «Дошкільна освіта»] / Л. В. Іщенко. – Вид. 2-ге, перер. та доп. – Умань : ПП Жовтий О. О., 2013. – 94 с.
104. Карсканова С.В. Використання наративу як методу соціально-психологічної діагностики особистості // Науковий вісник Херсонського державного університету / Вип. 1. – Херсон : Вид. дім «Гельветика», 2019. – С. 30-35.
105. Карсканова С.В. Практична психологія (частина 1) Миколаїв: Іліон. – 2017. – 140 с.

106. Карсканова С.В. Практична психологія (частина 2) - Миколаїв: Іліон. – 2018. – 148 с.
107. Карсканова С.В. Психологічне благополуччя майбутнього логопеда як основа фахової підготовки // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки : зб. наук. пр.: Миколаїв, МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2019.
108. Карсканова С.В. Психотерапія в роботі практичного психолога. Миколаїв: Іліон. – 2019. – 153 с.
109. Кисличенко В.А. Логопедичний супровід сім'ї, в якій виховується дитина з порушеннями мовлення: монографія / В.А. Кисличенко, С.Ю. Конопляста. – Миколаїв: Іліон, 2016. – 218 с.
110. Кисличенко В.А. Розвиток словника засобами образотворчої діяльності у дітей з загальним недорозвиненням мовлення // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. Випуск 34 : збірник наукових праць. Київ : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018.
111. Конопляста С. Ю. Ринолалія від А до Я: монографія. К.: Книгаплюс, 2016. 312 с.
112. Кузьмінська Є. О. Особливості формування звукової структури слова у розумово відсталих дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку. Актуальні проблеми корекційної освіти (педагогічні науки). 2015. № 5. С. 173–184. URL: <http://aqce.com.ua/download/publications/199/243.pdf> (дата звернення: 10.08.2018).
113. Логопедія. Підручник / За ред. М.Н. Шеремет. – К.: «Слово», 2017. – 672 с
114. Марченко І. С. ДІАГНОСТИКА КОМУНІКАТИВНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З АЛАЛІЄЮ. - Редакційна колегія, 2020.
115. Марченко І. С. Спеціальна методика розвитку мовлення (логопедична робота з корекції порушень мовлення у дошкільників) - К.: Видавничий Дім «Слово, 2015
116. Марченко І. С., Мальцева І. Ю. Особливості лексико-граматичної сторони мовлення дітей із ффм. - Логопедія, 2017
117. Психолого-педагогічні та технологічні основи диференційованої логодіагностики та логокорекції: монографія / Н.В.Савінова, Н.В.Стельмах, І.В.Середа та ін. Миколаїв : Іліон, 2017. 270 с.
118. Савінова Н. В. «Логопедія з історією логопедії»: Навчально - методичний посібник. - Миколаїв: Атол, 2017. – 45 с.
119. Савінова Н.В. Логодіагностика та логокорекція мовленнєвої діяльності дошкільників із тяжкими порушеннями мовлення. Миколаїв : Іліон, 2017, 286 с.
120. Савінова Н.В. Проблеми підготовки майбутніх вчителів-логопедів до роботи в умовах розвивального активно-ігрового середовища // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки : зб. наук. пр. / за ред. проф. Тетяни Степанової. № 3 (62), вересень 2018. – Т.2. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2018. С.283-285.
121. Савінова Н.В., Берегова М.І. Рівні сформованості мотиваційно-емоційної готовності майбутніх логопедів // Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови: зб. наук. праць / за ред. В.В. Засенка, А.А. Колупаєвої. – К.: ТОВ «Наша друкарня», 2018.
122. Савінова Н.В., Берегова М.І. Рівні сформованості мотиваційно-емоційної готовності майбутніх логопедів до роботи в умовах інклюзивного навчання. Humanitarium. Переяслав-Хмельницький (Київ.обл.); Ніжин (Чернігів.обл.): Лисенко М.М., 2018. Том 43. Вип. 2 : Педагогіка. С. 121-130.
123. Савінова Н.В., Берегова М.І. Характеристика рівнів сформованості дидактичних і практичних умінь і навичок майбутніх корекційних педагогів до роботи в умовах інклюзивного освітнього простору. Science Rise: Pedagogical education. 2019. № 6 (33). Р. 4 –

124. Савінова Н.В., Борулько Д.М., Берегова М.І. Викладання курсу «Логоритміка та ігри в логопедичній роботі» студентам спеціальності «Спеціальна освіта (логопедія)». Навчально-методичний посібник. Миколаїв: видавець Торубара В.В., 2019. 184 с.
125. Савінова Н.В., Борулько Д.М., Берегова М.І. Інклюзивне навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Навчально-методичний посібник. Миколаїв: видавець Торубара В.В., 2019. 166 с.
126. Савінова Н.В., Борулько Д.М., Берегова М.І. Інформаційні технології та технічні засоби корекційного навчання. Навчально-методичний посібник. Миколаїв: видавець Торубара В.В., 2019. 173 с.
127. Савінова Н.В., Савінов В.Ю., Білюк О.Г., Берегова М.І. Дослідження рівнів сформованості інформаційно-технологічної компетенції майбутніх учителів-логопедів // International scientific professional periodical journal «The Unity of Science». December, 2017-January, 2018/publishing office Beranovych str., 130, Czech Republic – Prague, 2018; P. 53-58 (Austria, Index Copernicus).
128. Савінова Н.В., Середа І.В., Берегова М.І. Innovation and content characteristics of the training of future specialists of special education // International scientific professional periodical journal "European Humanities Studies: State and Society". Issue 4(I), 2018 (Польща).
129. Савінова Н.В., Середа І.В., Борулько Д.М. Технології корекційно-виховного процесу: навчально-методичний посібник. Миколаїв: Іліон, 2018. 172с.
130. Савінова Н.В., Середа І.В., Стельмах Н.В. Корекційно-виховна діяльність педагога у сучасних закладах освіти: монографія. Миколаїв: Іліон, 2019. 190 с.
131. Середа І.В. Використання технологій корекційно-виховної роботи у практичній діяльності спеціальних педагогів //Актуальні питання гуманітарних наук. Вип 27, том 4, 2020. С.212-217. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.4/27.204007> (Index Copernicus).
132. Середа І.В. Особливості застосування педагогічних технологій у корекційно-виховному процесі // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки : зб. наук. пр. / за ред. проф. Тетяни Степанової. № 3 (62), вересень 2018. – Т.2. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2018. С.298-303.
133. Середа І.В. Педагогічна деонтологія, риторика та культура мовлення : навчально-методичний посібник / І.В.Середа. Миколаїв: Іліон, 2020. 184 с.
134. Середа І.В. Психолого-педагогічні основи корекційно-виховної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в контексті технологічного підходу // Педагогічний процес: теорія і практика (серія: Педагогіка). №1-2 (60–61), 2018. С.146-152. DOI: <https://doi.org/10.28925/2078-1687.2018.1-2.146152> (Index Copernicus).
135. Середа І.В. Технологічний підхід у підготовці майбутнього педагога корекційної освіти // Науковий журнал «Молодий вчений». № 1(41) січень, 2017. Херсон: ТОВ «Видавничий дім «Гельветика», 2017. С.503-506. (Індекс Копернікус).
136. Середа І.В. Педагогічна деонтологія, риторика та культура мовлення : навч.-метод.посібник / І.В.Середа. - Миколаїв: Іліон, 2020. - 184 с.
137. Середа І.В., Кисличенко В.А. Спеціальна педагогіка з основами спеціальної дидактики: Навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів з курсу. Частина I / І.В.Середа, В.А.Кисличенко. Миколаїв: МНУ імені В.О.Сухомлинського, 2020. 164 с.
138. Середа І.В., Збишко Є.А. Використання технології арт-терапії в корекційно-виховній роботі // Інноваційна педагогіка: Науковий журнал, випуск 10, том 1. Одеса, 2019. С.63-66. (Index Copernicus).
139. Середа І.В., Збишко Є.А. Інклюзивне навчання в системі педагогічних поглядів в. о. сухомлинського // Науковий вісник Миколаївського національного

університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки : зб. наук. пр. / за ред. проф. Тетяни Степанової. – № 3 (62), вересень 2018. – Т. 1. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2018. С140-144.

140. Серeda I.B., Савінова Н.В., Стельмах Н.В., Білюк О.Г. Визначення рівнів сформованості інформаційно-комунікаційної компетентності педагогів загальноосвітнього навчального закладу // Інформаційні технології і засоби навчання. Том 74 № 6 (2019). Випуск 6. С.56-70.

141. Стельмах Н.В. Педагогіка (загальні основи педагогіки та дидактика). Навчально-методичний посібник / Н.В.Стельмах. – Миколаїв: Видавництво «Іліон», 2014. – 140 с

142. Стельмах Н.В. Кафедра як креативний засіб реалізації завдань вищої школи. Інноваційна педагогіка: Науковий журнал. Випуск 10. Том 2. Одеса: Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. 2019. (Index Copernicus).

143. Стельмах Н.В. Педагог в системі корекційної освіти. Збірник наукових праць «Педагогічні науки» Херсонського державного університету. Випуск LXXXI/ Том 3, 2018.

144. Стельмах Н.В. Педагогіка (педагогічна творчість). Миколаїв : МНУ ім. В.О.Сухомлинського, 2017. 192 с.

145. Стельмах Н.В. Педагогічна творчість: Посібник. – Миколаїв : МНУ ім. В.О.Сухомлинського, 2018. -218 с.

146. Стельмах Н.В. Психологічні засади педагогічної взаємодії. - Науковий вісник МНУ ім. В. О. Сухомлинського /за ред. проф. Тетяни Степанової, №1(60), лютий 2018. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2018. – 420 с. (фахове видання).

147. Стельмах Н.В. Психолого-педагогічна корекція акцентуацій характеру підлітків. Монографія. Миколаїв: МНУ ім. В.О.Сухомлинського, 2019. 152 с.

148. Стельмах Н.В. Психолого-педагогічні умови науково-дослідницької діяльності студентів в контексті педагогічної спадщини В.О.Сухомлинського. - Науковий вісник МНУ ім. В. О. Сухомлинського/за ред. проф. Тетяни Степанової, №3(62), вересень 2018. – Т.1. - Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2018.

149. Стельмах Н.В. Теорія та методика виховання дітей. Миколаїв: МНУ ім. Сухомлинського, 2018. 265 с.

150. Стельмах Н.В. Теорія та методика виховання дітей: Посібник. – Миколаїв : Іліон, 2018. – 265 с.

151. Стельмах Н.В. Формування гуманних відносин дошкільників // Молодий вчений. Херсон : Видавничий дім «Гельветика». №11 (51). 2017. С. 430 – 436.

152. Стельмах Н.В. Шляхи формування деонтологічної культури майбутнього педагога. Інноваційна педагогіка: Науковий журнал. Випуск 17. Том 1. Одеса: Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. 2019 (Index Copernicus).

153. Стельмах Н.В., Берегова М.І. Психолого-педагогічна профілактика та корекція негативного впливу молодіжних субкультур на формування особистості підлітка. м. Миколаїв : МНУ ім. В.О.Сухомлинського, 2018. 218 с.

154. Стельмах Н.В., Серeda I.B., Білюк О.Г. Психолого-педагогічна корекція девіантної поведінки підлітків www.eapps.info/ua/journal_science_ua/ International scientific professional periodical journal «The Unity of Science». April, 2018 (Austria, Index Copernicus).